

TMMOB PEYZAJ MİMARLARI ODASI

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ PEMAT AÇILIŞ KONUŞMASI

Sayın Rektörüm,

Sayın Dekanım,

Sayın Bölüm Başkanım,

Değerli akademisyenler, kısaca PEMAT topluluğu,

Bugün burada TMMOB Peyzaj Mimarları Odası olarak aranızda bulunmaktan kendim ve Yönetim Kurulum adına Sayın Atilla Gül'e, Düzenleme Kuruluna ve emek veren herkese çok teşekkür ediyorum.

Burada sizlerle birlikte olmak bizim için çok önemli çünkü bizce üniversitelerimiz ve akademisyenlerimiz Oda'larımızın en önemli bileşenlerinden biridir. Mesleğin gelişimi ve güçlendirilmesi hedefinde bilgi paylaşımlarımız oldukça yoğundur.

Oda'mız tüm peyzaj mimarlarının bir arada örgütlenebildiği, Anayasa'nın 135. maddesince tanımlanan 66 ve 85 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuş bir kamu kurumu olup, sadece meslekdaşlarımız değil bir de aday meslekdaşlarımızın Peyzaj Mimarları Odası Öğrenci Üye Kolu olarak örgütlendiği ve çalışmalar yaptığı bir kurumdur (PMO-GENÇ).

Yönetim Kurulu olarak görevi devraldığımız günden itibaren 4 konu bizler için çok önemli ve önemlidir; 1. si EĞİTİM, 2. si ÖRGÜTLÜLÜK, 3. sü KURUMSALLAŞMA, 4. önemli konumuz ise YASA ve YÖNETMELİKLERDE peyzaj mimarlığı mesleğinin yer almasıdır.

EĞİTİM konumuz sizlerle doğrudan ortak alanımız olması açısından çok önemlidir ve Mesleki bilgi alışverişi bağlamında ilgili sizlerle PEMAT toplantılarında, Bölüm Başkanlarımızla yaptığımız toplantılarda, Kongrelerimiz, Sempozyum, Çalıştay ve çeşitli platformlarda defalarca bir araya geldik, konuştuk, tartıştık, önemli gelişmeler sağladık.

Bunlardan belki de en önemlilerinden birisi eğitim alt yapısı ve kalitesi ile ilgili olanlardı. Halen 4 ayrı fakülte altında Peyzaj Mimarlığı eğitimi sürdürülmekte ve her geçen gün yeni bir bölüm açılmaktadır. 17 adet eğitim veren peyzaj mimarlığı bölümü, Kuzey Kıbrıs'ta 2 adet olmak üzere 25 adet peyzaj mimarlığı bölümü vardır ve sayı hızla artmaktadır. Bu konuda PMO olarak aslında son derece endişeliyiz ve karşısındayız. Yeterli Öğretim Elemanı ve altyapısı olmayan bölümlerde sürdürülen eğitim ve öğretim, mesleğin gelişim ve kalitesini engellemekte, istihdam alanlarında sorun yaratmaktadır. Yaklaşık 40 yıldır eğitimi verilen mesleğimizin, yasal ve yönetsel sürecini henüz tanımlamayan siyasi otorite, çok sayıda üniversite ve bölüm açmakta bu da çok sayıda, niteliksiz ve işsiz peyzaj mimarı yetişmesine neden olmaktadır. Bir an önce birlikte bir Eğitim Kurultay'ı yapıp eğitimimizi tekrar radikal olarak gözden

geçirmeliyiz. Peyzaj Mimarları, planlamanın çeşitli ölçeklerinden tasarıma, koruma, yönetim, uygulama, üretim vb gibi bir çok konuda yetkindirler diyoruz...Peki yetkinmiyiz gerçekten almış olduğumuz eğitimlerle ?...

Üniversitelerimizdeki öğretim üyelerimizin görevi sadece ders vermekle bitmemelidir. Eğitim ve öğretim bir arada sürdürülmelidir ve akademisyenlerimizin mezun ettikleri öğrencilerin meslek hayatlarında karşılaştıkları sorunları takip etmeleri, her çıkan yasa ve yönetmeliği takip etmeli, bakanlık ve yerel yöneticilerle bağlantılar kurarak mesleğin yasa ve yönetmeliklerde yer alması için çaba göstermeleri gerekmektedir. Mevzuat mutlaka ders programlarımıza girmelidir.

Eğitimin parasız ve eşit olmasını istiyoruz... Eğitimin her kademesindeki paralı uygulamalar kaldırılmalı, üniversite harcı, yaz okulları...başlaması planlanan ikinci eğitim...zorunlu bağışlarla eğitimin ticarileştirilmesinden vaz geçilmelidir.

Her üniversiteden birden çok öğrenci temsilcilerimizle bir araya gelerek öğrenci örgütlülüğümüzü kuvvetlendirmeyi ve aday meslekdaşlarımızı geleceğe hazırlamayı ve geleceğin genç yöneticilerini yetiştirmeyi hedefleyerek; öğrenci kurultayları, öğrenci sempozyumu ve sizlerin de katılımıyla öğrenci yaz okulları düzenledik..

Geleceğimizin teminatı öğrencilerimizle Ağustos 2007'de Kayseri Ağırnas'ta 1. öğrenci yaz okulunu, 9 Kasım 2007 Ankara'da yüzlerce PMO-GENÇ üyemizle II. Öğrenci Kurultayını ve 22-25 Kasım 2007 tarihleri arasında Antalya'da 3. Peyzaj Mimarlığı Kongresini, Ağustos 2008'de Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde 2. öğrenci yaz okulumuzu gerçekleştirdik...

Tüm Peyzaj Mimarlığı Bölümlerinde "Mesleki Uygulama" derslerine katılarak, meslek alanımızdaki yasa, yönetmelik ve uygulamalar konusunda öğrencilerimizi bilgilendirdik. Mesleki örgütlenmenin öneminden bahsettik. Oda-öğrenci dayanışmasının verdiği güçle önemli başarılarla ulaşılabileceğini anlattık. Bilinçlendirme çalışmaları yaptık.

ÖRGÜTLENME; Biz peyzaj mimarları, mesleki örgütlenmemizin ilk adımını önce 1966 yılında derneğimizle, 1994 yılının 13 Mayıs günü de TMMOB Genel Kurulunda PMO'nun kurulma kararıyla attık. Bugün 4 il şubemiz 11 il, 2 ilçe temsilciliğimiz mevcuttur. Amacımız peyzaj mimarlarının Türkiye'nin tüm illerinde örgütlenmesidir. Bu yıl 15. kuruluş yıldönümümüzü büyük bir onurla kutlayacağımız 13 MAYIS tüm örgütlü peyzaj mimarlarının **ULUSAL PEYZAJ MİMARLIĞI GÜNÜ**'dür.

KURUMSALLAŞMA, ilk adımlarımızı ODA ortamının fiziki koşullarını ve teknik donanımını iyileştirerek attık. Daha sonra üye bilgi sistemini yenileyerek OTOMASYON'a geçtik, arşiv sistemi, kütüphane, komisyon çalışmaları başlattık, TMMOB Peyzaj Mimarları Odası Ana Yönetmeliği, Mesleki Eğitim, Serbest Peyzaj Mimarlık Müşavirlik Hizmetleri Uygulama, Mesleki Denetim, Büroların Tescili ve Asgari Ücret Yönetmeliği, Uzmanlık ve Belgelendirme Yönetmelikleri resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi. Üyelerimize, çeşitli konularda mesleki eğitim verilmekte, kongre, sempozyum, çalıştay ve seminer gibi etkinliklerle gündemi yakalamaları ve mesleki gelişimlerini arttırmaları sağlanmaktadır. Ayrıca 2008 yılından 2009 yılına geçerken TMMOB ve odalarının ve üyelerimizin destekleriyle mülkiyeti

Oda'mıza yani tüm peyzaj mimarlarına ait olan bir daire aldık. WEB sayfamızın sürekli güncel tutuyor ve sizlerle paylaşıyoruz.

YASA ve YÖNETMELİKLERDE; Türkiye'de ülke ölçeğinde yürütülen tek sesli siyasi ekonomik ve kültürel politikalar aracılığıyla kamusal açık alanlarda yaşanan hızlı özelleştirme, kirlenme ve kimliksizleşme ve kamusal alanda yürüttüğümüz planlama, tasarım ve uygulama çalışmalarında yasal çerçevede yaşadığımız zorluklar ve mevzuatta planlama anlamındaki tanımsızlıklar temel sorun alanlarımızdır.

Bilinmelidir ki; küresel ısınmanın önem kazandığı, sel, deprem gibi afetlere ülkemizin daha çok maruz kaldığı günümüzde peyzaj mimarlarının belirleyeceği mesleki stratejiler önemlidir. En önemli çalışma alanı kamusal alanlar olan peyzaj mimarlığı meslek disiplininin plan yapımı ve karar mekanizmalarında yer alması gerçeğinin görmezden gelinmesine izin verilmeyecektir.

İnsanlık tarihi, tarım devrimi ve endüstri devriminden sonra bilgi ve bilişim sistemleri temelli yeni bir devrim aşamasındadır. Tarım çağı ve endüstri devrimini takip eden ve "bilgi çağı" olarak adlandırılan bu çağ, yerleşik anlayışların dönüşümüne sahne olacaktır. Bu dönüşümler, hem peyzaj mimarlığının nesnesi olan doğal ve kültürel peyzajlarda, hem de bizzat mesleğin kendisinde olacaktır. Peyzaj mimarlığı camiası, eğitimden uygulamaya, meslek odasından kamu içindeki yapılanmasına kadar bütün bileşenleriyle bu dönüşümleri takip ve iyi analiz ederek mesleki stratejiler geliştirmelidir.

17-18 Ekim 2008 tarihinde Uluslararası ve Avrupa Peyzaj Mimarlığı (IFLA ve EFLA) örgüt başkanlarının, EFLA üye ülkelerinin ve Akdenize kıyısı olan ülkelerin meslek temsilcilerinin ve bizlerin katılımlarıyla İstanbul İTÜ Taşkışla'da "Uluslararası Peyzaj Mimarlığı Sempozyum" unu gerçekleştirdik.

Sempozyum'un ana teması, "Kültürel Peyzajlar ve Kimlik Değişimi" idi.

- Ortak eylemlilik sürecine girebilmemiz,
- Peyzaj mimarlığına farkındalığın arttırılması ve
- Kültürel peyzajlara sahip çıkabilmemiz açılarından,

bu toplantıyı düzenledik.

Avrupa ve Akdeniz ülkelerinin peyzaj mimarları olarak, kültürel peyzajlarda kimlik değişimi konusu global politikalarından bağımsız, toprak kaynakları, tarım alanları, su kaynakları ve sulak alanlar başta olmak üzere geleceğimizin teminatı olan peyzajların korunması, planlanması, yönetilmesi kapsamında ortak çalışma alanlarımızı belirlememiz, ortak sorun alanlarımız için ortak çözüm platformları oluşturmamız ve kültürel peyzaj ortaklığı konusunda çalışmalar yürütmemiz çok önemlidir. Yaşamı kuşatan peyzaj kavramına yönelik farkındalığı ve bilinç seviyesi yükselen bir toplumda yerel politikalar evrensel değerlerle yönlendirilebilecek ve güçlenebilecektir.

Yaşam teminatımız olan tüm peyzaj alanlarımız üzerinde en kritik süreçlerin yaşandığı peyzaj alanlarımızın koruyarak kullanıma açılmasının gerekleri ve yöntemlerine bir kez daha dikkat çekmek istiyoruz.

Aynı coğrafyada, Avrupa ve Akdeniz ülkelerinde yaşayan meslektaşlarımızla işbirliği içinde hareket etmenin gerekliliğine inanıyoruz.

Avrupa ve ülke ölçeklerinde yapılan sunumlar ve değerlendirmelerden sonra Peyzaj Mimarlığı mesleğinin geleceğini şekillendirecek 4 ana başlık altında atölye çalışmaları düzenledik;

- Yasalar tanınırlık,
- Mesleki tanınırlık (görünürlük)
- Eğitim ve
- Avrupa Peyzaj Sözleşmesi

Avrupa Peyzaj Sözleşmesi'ni önemsiyoruz çünkü sözleşme peyzajı sadece olağan üstü güzel görüntüler olarak değerlendirmenin çok ötesinde vurgular içeriyor. Sözleşme peyzajı, günlük yaşamımızı oluşturan bir kavram olduğu için korunması, geliştirilmesi, planlanması ve yönetiminin sağlanmasına vurgu yapıyor. Ayrıca, insanı ve peyzajı bütünleyerek peyzajları;

- İnsanların çevrelerinin önemli bir parçası olarak tanımak,
- Ortak olarak paylaşılan kültürel ve doğal mirasın çeşitliliğinin bir ifadesi ve
- İnsanların kimliklerinin bir esası olarak

tanımlıyor.

Bu son derece önemli tanımlar, bizleri üst ölçeklerde yürütmemiz gereken faaliyetler konusunda önemli ölçüde yönlendiriyor ve insanı peyzajdan kopartan değil insanı peyzajla bir arada değerlendiren çalışmaların artırılması gerekliliğini ortaya çıkartıyor.

Geleceğimizin teminatı olan peyzajların korunması, planlanması, yönetilmesi kapsamında ortak çalışma alanlarımızı belirlememiz, ortak sorun alanlarımız için ortak çözüm platformları oluşturmamız ve kültürel peyzaj ortaklığı konusunda çalışmalar yürütmemiz büyük önem taşıyor. Yaşamı kuşatan peyzaj kavramına yönelik farkındalığı ve bilinç seviyesi yükselen bir toplumda yerel politikaların da evrensel değerlerle yönlendirilebilerek güçlenebileceği inancındayız.

Bayındırlık Bakanı, Çevre ve Orman Bakanlarının kendileri ile ve bu bakanlıkların, İçişleri Bakanlığı, Tarım Bakanlığı, Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, çeşitli illerin Valileri, İl özel idareleri ve Belediye Başkanları ve çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarıyla mesleğin yasa ve yönetmeliklerde yer alması ve istihdama ilişkin çeşitli defalar görüşmeler yaptık. İl İmar Yönetmelikleri ile ilgili çalışmalarımızı ilettik ve peyzaj proje tanımları ve istenmesi konusunda başarılı sonuçlar aldık. İstihdama ilişkin olumlu gelişmeler oldu. Kamuda Peyzaj Mimarı kadrolarına yer verildi.

2007 yılından itibaren Peyzaj Mimarları Çevre Düzeni Planlarında yer almaya başladılar.

2007 sonlarında Oda'nın da Türk Standartları Enstitüsü tarafından 12766 standart no.lu peyzaj mimarlığı hizmetleri standardı güncelleşti ve yayınlandı.

02.05.2009 tarihinde “1. Peyzaj Mimarlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi” çalıştayı gerçekleştirdik. 5 konu başlığı altında atölye çalışması gerçekleştirdik, kısa sürede olumlu çıktılar aldık.

Bayındırlık Bakanlığı'nın düzenlemiş olduğu “Kentleşme Şurası 2009” a ve komisyonlarına katılım sağladık.

Aslında yukarıda vermiş olduğum dört ana başlık çok daha fazla salkımlandırılabilir. Söylenecek konuşulacak çok şey var ama süremiz yeterli değil. Ama başlıkların tümünün altında sizlerin de görebileceğiniz gibi EĞİTİM yatıyor. Sorumluluğunuz çok büyük... Aslında PMO olarak 30 Eylül 2006'da bir süreci başlattık. Sadece sözlere döktüğümüz sıkıntılarımızı eyleme dönüştürdük ve 1000'ün üzerinde peyzaj mimarının istenirse aynı amaçla nasıl biraraya gelebileceğini gördük. Bazı hocalarımız da bizlerle birlikteydi bizlere ve kendilerine olan sorumluluklarını hissederek.

Ben buradan bir de Peyzaj Mimarlığı mesleğinin mimarları olmuş ama peyzaj mimarı ünvanına sahip olamamış hocalarımıza teşekkür etmek istiyorum. Kendileri Odamıza üye yapamıyoruz ama Onur Üyelerimiz.. Başka bir meslek disiplininin kurulması ve gelişimi için kendi mesleklerinden vazgeçmişler. Onlara cesur yürekler diyorum ve teşekkür ediyorum. Öyle bir mesleğe sahibiz ki ünvanlı eğitimimiz yaklaşık 40 yıl önce başlamış ama hala çok sancılarımız var. Artık tüm üyelerimizin ve akademisyenlerimizin de cesur yürek olma, bir eylem planı oluşturma zamanı gelmiştir. Hepimizin hayatımızı kazandığımız ve geleceğe meslekdaş yetiştirdiğimiz mesleğimize borcumuz bulunmaktadır.

Sadece Peyzaj Mimarlığı lisans eğitimi veren bölümler değil bir de Peyzaj Teknikerliği önlisans veren bölümler de açılmaktadır. Bu okullardan mezun olmuş ve olacak tekniker arkadaşlarımızla da yakın zamanda yetki kargaşası yaşayacağımız aşikardır. Sürekli yeni bölüm açılmasının bir sebebi de fakülte kurulabilmesi için 3 bölüme ihtiyaç duyulmasıdır. YÖK ile görüşme taleplerimize yıllardır cevap alamıyoruz. Sürekli yeni bölüm açılmasının ve 4 bölüm altında eğitim görmemizin sakıncalarının sonuç bildirgesine girmesini rica ediyorum.

Mesleğimizin ne olduğunu ve neler yapabildiğini hala bizim dışımızdakilere anlatma mücadelesi içindeyiz. Öyle bir mücadeleye girmişiz ki planlama ve tasarımdaki boyutumuzu daha iyi vurgulayabilmek için bitkisel üretimden vazgeçmişiz. PMO olarak mesleğimizin sadeve ev ve apartman bahçe tasarımı olmadığını, ne olduğunu anlatabilmek ve gösterebilmek için Türkiyenin tamamını dolaşmasını hedeflediğimiz bir proje sergisi başlattık.

Mevzuat, Mevcut yasa ve yönetmeliklerde peyzaj mimarı nerede ve nerede olmalı,
Çevre düzeni ve koruma amaçlı imar planlarının hazırlanması,
Ulaşım-ulaşım master planı,
Tarihi çevre ve koruma,
Alt yapı- kent bilgi sistemleri,
Göç ve göç olgusunun peyzaj mimarlığı bakımından kentlere ve kırsala olan etkileri,
Kırsal kalkınma,
Enerji- enerji politikaları ve türlerinin peyzaj alanlarına etkisi-yenilenebilir enerji kaynakları,
Toki uygulamaları,

**İklim değişiklikleri,
Su politikaları,
Coęrafi Bilgi Sistemleri
Küresel ısınma,
Osmanlıdan bu yana imar mevzuatı ve kentsel gelişim-imar ve şehirleşme ile ilgili
dünyada ve Türkiyede tarihsel gelişim-Kent Tarihleri,
Kentsel tasarım,
Ülke mekansal stratejik planlama**

Başlıklarında çalışmasını istiyoruz. Yapılabiliyorsa ders programlarına girmesini, tez konuları olarak veya araştırma konularından olmasını ve bu bilgilerin Oda'mızla paylaşılmasını, Oda'mızın da üyeleriyle paylaşılması ve gerekli platformlarda kullanılmasını amacıyla talep ediyoruz.

HUKUKSAL SÜREÇ; Artık... Mesleki tanınırlığımızı, istihdama ve kamusal alanlara yönelik gerek hukuki, gerekse fiili çalışmalarımız geçmişle kıyaslanamayacak ölçüde artan bir ivme kazandı.

Web sayfamızda da güncelleyerek yayınlamakta olduğumuz üzere gerek kamusal alanlarla ilgili, gerek yasa ve yönetmeliklerle ilgili, gerek üye ve Oda haklarımız için yasal süreçlerimizi başlattık. Bir kısmı devam ediyor bir kısmında da başarı sağladık.

Paylaştığımız bilgiler doğrultusunda yasal yönetsel tanınırlığımız başta olmak üzere pek çok ortak ilgi alanımız ve sorunumuza ilişkin olarak bu toplantıdan mesleğimiz için bir yol haritası ve bir eylemlilik planı çıktısı almak istiyoruz.

Toplantının başarılı geçmesini umuyor, buradan çıkacak sonuçları mesleğimizin kazanımı adına önemsiyorum.

Dr. Ayşegül ORUÇKAPTAN

TMMOB Peyzaj Mimarları Odası

Yönetim Kurulu Başkanı